

PERŽVALGA.

„Vil. Žiniose“ kunigai kelia klausimą apie tai, kad pralotai ir diakonai būtų renkami (bet ne žmonių, o tik pačių kunigų). Tas klausimas kilo dėl to, kad Kauno gubernijoje nepasisėkė kunigams rinkimai į duma, mat daugiausia, esą, per tai, kad vyresnieji kunigai prisirišę prie „senovės“ nenorėjo darbuotis apie šituos rinkimus, kitaip sakant nesikišo į politiką.

— Vilniuje susitvėrė „Lietuvių Dailės Draugija“. Tos draugijos įkūrėjais yra dailininkai A. Žmudzinavičius, M. Ciurlianis, P. Rymša ir advokatas J. Vileišis. Įsirašyti į draugiją gali kiekvienas lietuvis užmokėdamas 2 rubliu įrašų ir 6 rb. metinės mokes ties.

— Kunigas Šlamas, subankrutytos Brooklyno lietuvių kompanijos buvęs vadovas, žinomas kaip Bolis Vytautas, buvo pradėjęs tvirti naują parapiją Montreal, Kanadoj, bet, kaip vienas tos parapijos sąnarys rašo „L-voj“, kun. Šlamas ir iš čia pabėgęs, nežinia kur. Korespondentas labai gailinasi, saiko, kito tokio gero kunigo niekur negausią: jis davęs parapijai visą savyvaldą. St. Louis parapijonas rašo „Keleivyje“ apie buvusiųjų tos parapijos kleboną kun. Š. labai neprielankiai: visą šeimyninkavimą ir kasą jis stengėsis laikyti savo rankose. (Kitaip daryt katalikų kunigai neturi nė tiesos).

— Keičia ištautėjimo evoliucija Amerikoje. Vienas lenkų laikraštis („Polak w Am.“) rašo, kad lenkai kunigai mieliau kalbasi angliškai nei kaip lenkiškai netik klebonijose ir visur, tarp savęs ir su lenkais žmonėmis. Na, o lietuviai kunigai klebonijose ir su žmonėmis mėgsta lenkiškai kalbėtis.

— Shenandoah lietuviams socialistams sumanius, atei-

nantį dedėdienį (bal. 7 d.) bus čionai konferencija iš aplinkinių kuopų L. S. P. A.

Iš Lietuvos.

Iš Naumiesčio pavieto, Suv. gub. (Ištraukos iš laiškų).

Rašo iš Naumiesčio pavieto, kad tenai vėla kartojasi kazokų ir policijos siutimai, gal prieš galą; Naumiesčio parapijoj tapo suareštuota ir pasodinta kalėjiman 12 vyrų, kratos kur-kas pasididinsios; kazokai vėla baliavoja, apiplėsdami žmones.

Vienu tarpu užpuolė kazokai su policija Urvinių kaimą (Griškabudžio vals.); iškrėtė visus ukininkus jieškodami kokios ten žmogystos. Žinoma, tas kazokų atsilankymas neapsiėjo nepadaręs sąsary.

Teiposgi praneša apie politiškių bylas. Kasakaitis pasmerktas 6 metams kalėjiman, Juknevičia 8 metams katargon, už atsitikimą Prienuose (1905 m.). Povylas Pavadis ir Vaskauckas pasmerkti miriop, nežiurint, kad anodu teisino 85 liudininkai, parodydami, kad anodu buvo namie ir darbo lauke. Teismas tęsėsi dvi dieni. Kaltino pagal šnipo parodymą.

Kovo 15 d. (pagal rus. kalend.) atsibus bylos tų žmonių, ką pereitą žiemą sėdėjo Kalvarijos kalėjime; tai bus šnipų teismas arba liudijimas.

Beto rašo apie vagis. Nors gėda rašyt, kad atsiranda tokie valdzios pagalbininkai, nepri-guletų apie tokius ir minėt, bet kadaigi turi nukęsti geri žmonės, kadaigi turi kentēt ne kalti, reikia paaiškinti.

Jau seniai numanė aplinkiniai gyventojai, kad apie Griškabudį yra susidarius vagių banda, nes vagystės ir visoki užpuolėdžijimai nesiliovė, bet didinosi; ta banda daugiausia susideda iš ukininkų. Pavogtus daiktus tuo perduoda į ki-

tas rankas, kitai bandai, pertaitas darbas aniems labai sekėsi. Šakiuose yra visas vągių lizdas. Panemunėj gyvenąs pats vągių karalius. Prirokuojant visą policiją, tai bus baisi banda, su policijos pagelba ypač aziems sekėsi gerai. Tie vągiliai mažai ko bijodavo, nes policija anuos dengdavo. Vieną gražų rytą daržininkas, netoli vieno tos kompanijos sėbro gyvenantis, pasigedo karvės ir pėdsaku, kol buvo nenudziuvus rasa, atsekė iki to vągilio namui. Atėję krėtikai rado kazokus bebajiant terioti žmogaus karvę... Ir kur tu gausi teisybę! Apie pavogtus arklius ir išplėstas klėtis nėr ką nė kalbēt... .

Vieną gražią dieną nežinomi žmonės nušovė du iš tos kompanijos: Verpikų kaimo ukininką Titusą Klimaitį ir Mailą. Pastaramjam vieną kart, pagavę bevagiant, nudaužė pištus, bet tas neatgrasino jo nuo vagystės.

Nušovus minėtuosius vagis tapo suareštuoti du vyrai Sntautų vals. kaimo Šutpaulių: Pransys Ajanavičia ir Liepuonius; pas juos krėsdami rado ginklus, bet ne tokius kokiais tapo nudėti anie vągiliai. Matyt, nebus kaltinami už pasikėsymą ant vągių gyvybės, bet tik už ginklų laikymą.

Umos mirtis: Mergbutžio Domeika per užgavėnes bekurapkaudamas persišovė į smert. Degutinės (Bijotų) kaimo ukininką Vincą Legotą užmušė girioje medis. Barzdų Antanas Žulius, parvažiavęs iš Vilkaviškio su talka, valgydamas vakarienę pasakė: sudie, jau mirsiu, ir numirė. Visi Griškabudžio parapijos. Klebonas Marma girias, kad šmet geri metal! F. L.

Panevėžys. Montvilo pabriko darbininkai nutarė paaukauti dienos uzdarbį Lėdziaus darbininkams, kovojantiems su pabirkantų lokautu.

Vilnius. „Vilniaus Žinių“ spaustuvėj jau visas mėnuo, kaip dienraščio skyriuj dirbama po 12 valandų per dieną. Dirba 7 rinkėjai (zeceriai): 1) Robčenka, 2) Levkavičia, 3) Jusus, 4) Norkus, 5) Andrukaitis, 6) Kareiva ir 7) Rudominas. Dėl jų turi tiek-pat laiko išsėdėti prie darbo direktoriai ir spaustuvės sargas.

Priežastis darbo dienos padidinimo — pačių riukėjų godumas: vienam numirus, kitam išėjus, septyni likusieji už juodu dirba ir jūdviejų uzdarbį ima. Jiems ne galvoj, kad gali būti rinkėju be darbo, badu mirštančių!

Ramygala (Panevėžio p.). Šioj apylinkėj yra keletas dvarų. Kiek didesnis Zavišos dvaras; toliau eina Musnickio dvaras — tai geras šaulys: praejusiais metais peršovė savo darbininką už tai, kad jis pareikalavimo geresnio valgymo, o ne tų centrifugos pieno nuodų (truciznos). Toliau randam Šukštos dvarą — tai geriausias Musnickio sėbras: abudu vieną dudą pučia, kaip vienos motinos vaikai. Šunes geriau pas juos gyvena, kaip darbininkai. Galima pasakyt, kad pas juos visus toks-pat darbininkų padėjimas, išskiriant tik vieną Švoinickį. Eidami tolyn, ateisim į Liudvinavos dvarą pas poną Juškevičių. Čionai darbininkai gauna prastą valgymą; mėsą sugedusią teduoda, pėtnyčioj tai pareina darbininkas iš darbo, pasiima kročką (griežtį) ir duonos, pagrauzia ir vėl eina. Samdosi jis du pusberniu ir du ordinarninku. Pusbernis tegauna 27 rub. ir tai da savo trabužiais, o ordininkai — po 27 rub. pinigais visokių javų po 21 purą.

Pūmpėnai (Panevėžio p.). Kirkiliškių viensėdyj gyvena Jonas Sakalauckas. Da tik metai, kaip jis gyvena Lapino vietoj, bet jau niekur nebegali

gaut darbininkų. Teip einasi jam dėl to, kad paprastai samdininkus laiko gyvulio vietoj, — valgi duoda kuoblogiausia, mėsos beveik visai neduoda, o jei ir duoda, tai kokios surudijusios, barščiai — sausi, užtenka teip-pat ir lojojimo.

Šiauliai. Vasario 8 dieną Frenkelio odos fabriko padieniai darbininkai nutarė po švilpiukui (7 val. vakare) nebedirbti. Darbininkai prieš švilpiuką buvo suvažiavę ant gelžkelio stoties vežti medžių (raudonųjų medžių odoms daryti). Išgirdę švilpiuką, visi subruzdavo ir metė krovę vežimus. Užveizda ėmė nurzgėti ant darbininkų: iš jų vienas — Karolis Konešis aštriai su juo susiėmė ir užgavo. Galų gale darbininkai pastatė ant savo ir pagrižo namon tuščiais vežimais. Tačiau jie nelaimėjo nieko! Karolį Koneškį pabirkantas atstatė nuo darbo.

— Kagano pabrūke vienas darbininkas susiginčijo su meistrū Rimkum. Pastarasis ėrė jam per ausį. Pasipiktinę darbininkai pareikalavo, kad meistras būtų atstatytas. Pabrikantas turėjo jį prašalinti. Dabar Rimkus siūlija darbininkams pinigų, kad jį vėl atgal prisiimtų, bet veltui.

Be to čia yra da du meistrū, kurie irgi biauriai apsieina su mergaitėmis. Negana, ką biaurojasi negraziais zodžiais, bet da muša, svarais leidinėja (mėto)... „Skardas”.

Višakio Ruda. (Senapišės pav.). Klebonas Štrimas per pamokslą prieš Grabnyšias, matomai, prisiskaitęs „Saltinio”, pasakojo savo avelėms, kad jau tris metai, kaip žydai parnešę iš kitų žemių savo moklą ir pasėję tarpū mūsų. Praėjusiais metais, girdi, atsiradė ir mūsų krašte daug to žydų mokslo pasekėjų. Jie vadinasi socialistais. Dau jų buvo... Visur jie sakė pa-

mokslą ir stengėsi juo daugiaus žmonių prie savęs patraukti. Bet kaip tik pasirodė kazokai, pagązdino, jie išlakstė po visus kampus, ir dabar jų jau nebėra — jau kazokai išgaudė. Jie išleido laikraštį „Naująją Gadynę” kurioj buvo vis tiepatys pamokslai, tiepatys baurumai. Dabar, „N. G.” uždarius, jie leidžia „Skardą”, kuriame tiepatys nuodai: niekiną mūsų tikėjimą ir mus...

Vilkavikio kunigas Žilinskas, kovoja su netinkamais kunigams raštais ne tik liežuviu, bet ir rankomis. Pamatęs nedėdieny (4 vasario) vaikūtį kokios 13 metų bepardavinėjant ant šventoriaus „Skardą”, pribėgo, ištraukė iš rankų, nūmetė ant žemės ir vaikūtį išvarė iš šventoriaus. Pamatęs per klebonijos langą, kad vaikūtis vėl susirinko ir vėl pardavinėja, kunigas Ž., vėl atėjo ir vėl paėmė iš vaikučio laikraštį. Vienas iš šale stovėjusių vaikinų pasakė, kad tai jo laikraščiai ir pareikalavo atiduoti. Narsusis kunigėlis atidavė ir, nieko nepesė, nuėjo sau.

Kalvarijos (Telšių pav.) kunigo Petrausko apmauda ant socialistų da tojaus nuėjo. Pirmiau tik keikdavo socialistus, vadindamas juos vilkais avių kailiuose, o vasario 4 d. per pamokslą ragino savo avelės palikti šnipais-judošiais: patarė tiems, kurie žino, kas platina priešingas valdziai knyguotes ir „negerus” laikraščius, butinai pranešti dvasiškajai ar svietiškajai valdziai. Žinoma, dvasiškoji valdzia pasirupjė pranešti apie tai, kur reikia. Nieko nėra tame dyvino: dabartinis „bažnyčios” sutvarkymas teip geras yra kunigams, kad jos apgynimui jie nesidrovi paimti ant savęs net žandaro darbo.

Pabiržė. (Panevėžio pav.) Kun. Šnapštis savanoriai pa-

ėmė ant savęs policijanto darbą. Praėjusiąją savaitę kun. Šnapščio buvo išvytas iš miestelio vienas škaplierninkas už „Skardo” pardavinėjimą; be to, jam liepta daugiau nebesilankyti čia, ir jeigu nepaklausysias, tai busiā da blogiau. Matyt, mūsų kamendoriui paprastas daiktas pildyti policijos pareigos.

Vabalninkų (Panevėžio pav.) kunigai da nepasitveria „aštrių priemonių” „Skardo” ir net „L. Ukininko” pardavinėjimui keliā užkirsti, bet jau vartoja tam tikrus, „dvasiškus įrankius”. Mat čia du škaplierninku pardavinėdavo laikščius: vienas jų, Daubaras, laikydavo „Skardą” ir „Liet. Ukininką”, atrasis-gi „Ned. Skait’”, bet tam prekyba nevyko: išparduoda tik du kokius numerius, tuo tarpū Daubaro laikraščių numerius žmouės gaudyte išgaudydavo. Vietiniai kunigai sumanė užkirsti keliā tiems laikraščiams pardavinėti. Kun. Tiškevičius per pamokslą sausio 28 d. išvadino tuo laikraščius bedieviškus ir užgynė visiems pirkties škaplierius ir ražančius pas Daubarą: mat, jam nebešventjįs jų, kolei nenustosias greta šventųjų daiktų laikyti šėtono raštų. Klebonas gi Bizauckas, pasikvietęs pas save Daubarą, irgi liepė liauties pardavinėjus bedieviškuosius laikraščius. Kadangi Daubaras paprašė nurodyti vietas, kur skelbiama bedievybė, kunigas nieko neatsakė.

Graziškių (Vilkaviškio p.) kunigas Abromavičius kovoja su „Skardu” tiktai „dvasiškais” įrankiais. Vasario 4 d. jis keikė per pamokslą marijavitus. Kad kunigas Abromavičius grieztai pasakė neįleisias į dangų nė vieno marijavitū, tame nėra nieko dyvino, — ak kunigai sako turj raktus nuo dangaus karalystės: nenorės — ir neleis! Galų gale

gal marijavitai ir neverti dangaus... Nesuprantama tiktai, dėlko tie, kurie buk pašaukti skelbti artymo meilę, tankiai skelbia kerštą ir neapykantą. Teip antai, tas-pats kunigas Abromavičius kvietė savo avelės boikotuoti marijavitus: nekalbėkite, girdi, su jais, neduokite pagalbos jokiam atsitikime, neturėkite su jais nė mažiausio reikalo. Stai kokia prakilni artymo meilė!

Kun. Abromavičius neužmiršo ir socialistų. Liepė savo avelėms nė į rankas neimti to prakeiktojo ir bedieviškojo, anot jo, laikraščio, o kas, girdi, skaitys, tas turi per išpažintį pasisakyti.

Joniškio (Šiaulių pav.) klebonas Butkevičia per pamokslus neapsakomais zodžiais keikia socialistus ir žydus, apskelbė boikotą tiems, kurie pernai buvo nukentėję nuo reakeijos, o teipogi knygininkams, kurie pardavinėja, anot jo, bedieviškus raštus, o ne dievobaimingas knyguotes. Dievobaimingos, pasakojo, tiktai tokios, kaip „Socialistai nori išnaikinti tikėjimą”, „Žydai mus nori praryti” ir kitos panašios, kurias klebonas išpardžių dalino klebonijoje, o dabar pardavinėja tam tyčia į kurtame „Sv. Kazimiero” knygyneleje. „Skardas”.

Ukmergė. Kalėjimo butis. Ukmergės kalėjimas skiriasi nuo kitų savo senoviška tvarka. Ča da nedaroma skyriaus tarp kriminališkųjų ir politiškųjų kalinių. Kalėjimo administracija varo ir politiškuosius ant darbo, kaip tai: bulvių skusti, vandens nešti, virtuvėj katilo ir bakų plauti ir karidoriaus grindų mazgotų.

Valgis — blogiausias. Duona supuvusių miltų, bulvės teip-pat supuvusios. Viršininkas, mat, sako, kad nebe tie laikai esą geras valgis duoti. Ligonis gauna kvortą pieno, mai-

storišku gyvenimu ne vienam tur-but amerikiečiui-lietuviui nurodė tiesųjį takelį, — bet kurs kentėjo ir be laiko žuvo už augštą idėją.

Tačiau ne tuščia vaidentuvės kibirkštimi norime čionai su visumene pasidalinti ir ne pasikakiname vien tik garbaus vyro atminimu. Ne! mums čion visai kas-kita rūpi.

— Šitai, it silpnadvasiai, mes pasirizome šiuomi tik pasiskusti ir tai ne visuomėnei, — tik atskiram josios nariui, o tai — gal draugui ar geradariui g. a. Malevskio, p. Mačiuliui. Norime ir nusiskundžiame žiauriuotu likimu, kurs beperstojo kankina pasišventusius artimo labui darbininkus ir teip da baisiai, — jog jie už savo darbą vargsta ir kenčia gyvendami, o jei mirdami palieka da įkuntus savo mislies veikalus, tai ir tuos žiaurusis likimas dažnai, dažnai apkausto savo retėžiais... Nusiskundžiame likimui, kurs savo apinasriu da teip laiko pažebojęs bendriją, jog toji, suvaržyta apginime savo reikalų, neįstengia da įveikti prajovų, apsišarvavusių šiosios gadynės teisėmis! Nusiskundžiame pagalios likimu, kurs nesidrovi skriausti net ir mūsų brolio-studentuko...

Atsišaukiame nuskriaustųjų vardan, nes pats esame jų eilėse. Jieškome teisybės. Skriaudikas — likimas, visumenė lai buna liudytoju p. Mačiulis — teisėju. Jieškome teisybės, — tačiau ne teisėmis šarvuotosios, ne aūt prajovų priekalo nukaltosios, tik tai tokios, kuri net ir pavergta augštai laiko galvą, kuri mėgsta dažnai lankytis jaunimo kurtinėje, o užgauta — skaudžiai, skaudžiai nusiskausti...

Gal nesuprantama? — Tai gi — štai:

Netruksta tur-but liudytojų ir liudijimų, skelbiančių g. a. Malevskį palikus rašytus vei-

kalus? — Tiejai — buk perėję legališkon savastin p. Mačiulio. Sakoma — buk tai gana rimti veikalai; jų — gerokas žiupsnelis. Spaudoje jie jie da ikišiolei nesiviešėję. — Kodėl? Gal tai buvo negalima? o gal ir čionai kaltas tik likimo prajovas, kurs, prisidengęs palikimo dangščiu, turi teisę skriausti ir rašytojo idėją, mūsų visumenę apskritai, o mūsų studentukas — ypatingai! Ne vienas gal rastume sau juose patėgaus pėno, kaip ne vienas jį naudojo lankydamasi lekcijų pas Malevskį, jam gyvenant...

Garbus Viengenti! Ar gal, ar turi teisę, nors ir opiausioji „privata“ apmausti ir kenkti bendram dalykui-reikalui? — Jei teip, — tai nepamiršk, kad klausia čionai Tamstos tik — studentukas!...

Gal kas čiuojame? Gal rimtos priežastys kliudo? Išteklius? — „Tėvynės Myletojų Draugija“ spauzdina įvairios rūšies knygas; reikia spėti, — sunaudotų ir Malevskio rankraščius, o teisės legališkosios savasties, reikia teip gi spėti — nebutų pamintos... Kas gi da gal kliudyti?

Viskas bus gerai. Lai tik visumenė buna ištikimu ir nesikarsčiuojančiu liudytoju, teisėjas — butinai bus ištikimas, likimas — gaus už savo prajovą „skersai“, o mes... mes drauge su Malevskio pelenėliais trijumfuosime.

Valp. Univers. Lietuvių Draugijos Literatūriškas Komitetas:

Pirmsėdis *J. Radzius*,
Raštinin. *S. Šafranauskas*,
Izdininkas *P. Šedvydis*.

P.S. Gal ir kiti laikraščiai rastų vietos šiam atsišaukimui savo skiltijse, jeigu matytų tai naudingą.

Kunigo Miluko santikiai su „Vienybe“.

„Žvaigždės“ N2 š. m. patilpo straipsniukas:

„Vilniaus žinių“ „progrėsyviški“ redaktoriai bekariaudami su dvasiškija privedė laikraštį prie bakruto. Pataisymūgi dienraščio finansų p. Vileišis turėjo pasikviesti redaktorius... kun. Juozą Tumą. — Panašiai padarė keli metai atgalios ir „Vienybės L.“ leidėjai. Apvilkę laikraštį bedievystės rubu, nusibaidė mažne visus savo skaitytojus — katalikus ir turėjo šauktis kunigų pagalbos, kad anuos jiems pagražitų. Tuomet kun. Milukas (buvo da klieriku) užėmęs redaktoriaus vietą išgelbėjo „V. L.“ nuo bankruto. Sulyg — bet vienybininkai atgavo savo spēkas, laikraštį ir vėl įvarė į prieštykines vėzes. „Žv.“ N5, „peržvalgoje“ redaktorius vėla nubara „Vienybė“, pats save išgirdamas, tokiu budu: „kada buvo kun. Milukas Vienybės redaktorium, joje buvo ir mokslo ir literatūros ir politikos straipsniai; bet kun. Milukui nuo jos atsitraukus, Vienybė pavirto vien į plepalų, šmeizimų ir plėšimų artymui šlovės laikraštį“. Tai gi kunigas Antanas Milukas savo laikraštyje „Ž-dėje“ girdamas save nupeikia Vienynę už šiuos dalykus:

1). „Vienybė“ buvo bedieviška.

2). „Vienybei“ grėse bankrutatas.

3). Kun. Milukas ją išgelbėjo nuo bedievystės ir bankruto.

4). Kun. M-kui atsitraukus, „V-bė“ vėl įstojo į „bedieviškas vėzes“.

5). Kun. Milukas sakosi bubes gabiausias „V-bės“ redaktorius.

Ant šitokių savo paties išsigirimų, žinoma, verta tik nusijuokti ir daugiau nieko. Ir butume nepaisę ant to, jeigu

kun. Milukui butų užtekę vie no karto buti didžiu ir garbin gu, pažeminant savo... artima — „Vienybę“. Bet jis ne išia, ne iš tų, be jokios progos atsikartotinai užpuolė ant „Vienybės“ ir tai su gryno melo ginklu. Todėl, kaip N7 prizadėjome parodyts kun. Mko santikius su „V-be“, dabar tai išpildome, surinkę aiškius, nesumušamus faktus; kuriuos čia parodysime pagal viršų padėtus punktus.

1). Prieš Antano Miluko pristojimą prieš „Vienybės“, pastaroji nebuvo bedieviška. Joje tuo-kart nebuvo nė vieno straipsnio netik prieš dievybės dogmą, bet nė prieš kitas tikėjimo formas. Netik prieš tikėjimą „V-bė“ tuokart nėjo, bet net klerikalizmo kaip ir nė neužkliudydavo. Prie jos darbavosi visi kunigai, kurie galėjo rašyti, o ypač kun. Burba. Nė viens kunigs tuomet neiškeikė „V-bės“.

2). „Vienybei“ negrėse bankrutatas prieš ateisiant A. Milukui. Tuomet redaktorium buvo Andžiulaitis. Prieš jo pristojimą (1889 m.) skaitytojų buvo apie 678, o išeinant jam (1892 m.), arba pristojant A. Milukni, buvo bemaž ko 800.

3). A. M. neišgelbėjo „Vienybės“ nuo bedievystės, nė nuo bankruto, nes tų pavojų nė nebuvo. Sulyg bankrutu, tai tuojaus, A. Milukui pristojus, „Vienybės“ skaitytojai pradėjo mažintis, ypač Baltimorėj, kur daugiausia buvo skaitytojų, prie Miluko vos apie trečdalis jų beliko.

A. M-kas paskiaus ėmė rinkti skaitytojus, ir nemažai jų surinko, bet ir tai neatpildė to skaičiaus, kurį rado, išeidamas 1893 m., A. M. paliko tik 630 skaitytojų. A. M-kui išėjus skaitytojų skaičius pradėjo didintis smarkiau: į metus jau buvo 750 su viršum.

Teip tų metų prenumeratos knygos parodo. Bet nereikia manyti, kad Milukas tyčia vedė

„V-bė” prie bankruto. Nelis, kaip augščiaus matėme pats rinko skaitytojus. Bet yra faktas, kad jis norėjo, kad „V-bė” pereitų į kunigų rankas ir suko galvą, kaip čia padaryti, kad J. Paukštis būtų ar subankrutytas, ar kitu būdu turėtų parduot spaustuve. „Jis neištikimas; kad ir dabar geras katalikas, bet paskiau gal „Vienybė” pakreipti prie bedievystės”. Teip A. Milukas vieną kartą pasakė tuomet dirbusiam „V-bės” spaustuveje, o dabar „V-bės” išleistoju kompanui J. J. Paukščiui.

4). M-kui atsitraukus, „V-bė” neįstojo į „bedieviškas vėzes”.

Gal dabar kn. Milukas vadinia bedievyste tą garsiąją, bet iškeiktą arcivyskupo Irelando prakalbą, kurią jis (M.) išvertė ir davė patalpinti „V-bėje” 1894 m., t. y. tuomet, kada jis, M-kas, jau buvo atsitraukęs? Gal tą „bedievyste” vadina, kad kun. Burba po 9-tam seimui S. L. A. rašė „Vienybėje” (502 pusl. 1894 m.), kad „Mes delegatai tik didę klaidą padarėme, kad klieriką p. A. Miluką aprinkome seimo sekretoriumi, o dar žmogų ligotą”, kurs „ėdėsi” su J. Paukščiu (ir su Burba, ir k. kunigais!), priešinosi „it kokis despotas” kun. Zlotorzynskio įnešimui, kad J. Paukštis būtų aprinktas „Susiv.” garbės sąnariu ir į protokolą surašęs vien „savo asabiškumus”, „kurjame, anot kun. P., „Asz Milukas” ir „Asz Milukas” ir tt., t. y. kad vėde visą 9 seimą”; pagalios ir kun. J. Sutkaitis Miluką išvadinavo „nedabrendėliu vaiku” ir apskelbė, kad jis išmestas iš Susivienijimo „pakol neįgis augštesnio proto” („V. L.” 513 p. 1894).

5). A. M-kas nebuvo „gambiausiu „V-bės” redaktorium. O ką apie moksliskus raštus, tai jis pats, pradėdamas redaguot, nupeikė juos ir pasakė, kad „prasti žmonės”, kurie

skaito „Vienybė”, „mažai ką gali suprasti iš augštz astro-nomiszkų, socialiszkų ar kitų tam panašių davadziojimų” (žr. „V. L.” 233 p. 1892). Tai toks jo buvo programos ir jis to prisilaikė. Tad ko-gi tas žmogus giriasi dabar, kad „kad kun. (jis tada nebuvo kunigu) Milukas buvo „Vienybės” redaktorium, joje buvo ir mokslo ir literatūros ir politikos”. Rods, teisinga yra patarlė: „Pagyro puods niekad netaukuots...”

Bet jeigu ir teip būtų buvę, kaip kun. A. M. dabar giriasi, tai kodėl dabar jo redaguojamoje „Ž-dėje” ir „Dirvoje” viešpatauja tokia anarchija, kokios nėra nė vienam, kad ir žemiausiam liet. laikraštyje? 1904 m. viename „Ž-des” numerij straipsnyje „Vienybė ar separatizmas” buvo įbrukta beveik visa skiltis to paties straipsnio iš praėjusio num.; 1906 m. patalpino vieno straipsnio (apie socializma ir tikėjimą) pradžią ir kitam num., kur turėjo but vien pabaiga, tapo atkartota ir pradžia; „Dirvoje”, — kuri nežinia kokiems galams vadinama laikraščiu, — N1-06 patilpo „Išvakarės ant Lem. ezero” ir per 8 puslapius (16-24), to pasakojimo vieton, eina apysa ka „Algimantas”!

Nė viens lietuvių redaktorių nepadarė tokios didelės anarchijos, išskyrus kun. Miluką.

Kalbant apie kun. Miluko santikius su „Vienybė”, reikia priminti ir tai, kaip jis prie jos pateko.

Kun. Burba, išgirdęs, kad klierikas Milukas, prašalintas iš seminarijos „už lietuviystę”, gyvena Prusuose, kaip toki „kankintinį” pašaukė prie „V-bės”. Tik kada Burba protegavo Miluką į seminariją (Amerikoj), tai gavo nuo dievuoto kataliko pranešimą, kad Milukas ne „kankintinis” ir

išbėgęs ne už lietuviystę, o tik už susiziedavimą su tula merga. Tas, žinoma, nieko blogo nedaro, vienok kun. Burba atšaukė savo protekciją ir liudijimą nuo vyskupo. Bet paskui kun. Abromaitis suteikė jam tą protekciją, ir per tai išėjo į kunigus ir platina savo begėdiškai jezuitišką mokslą („tikslas išteisina įrankius”), mindziojantį teisybę, visuomenės gerovę ir laisvę, už ką teisingai kunigas Žilinskis jį pavadino didžiausiu lietuvių reakcionierium.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Duma pradžioj pereitos savaitės vedė karštus ginčus apie karės lauko teismo panaikinimą, sulyg įnešimu konst.-demokratų. Pirmeiviai ir socialistai karštose kalbose prirodinėjo blogumą, paeinantį iš tokių teismų, o atgaleiviai kalbėjo priešais. Stai tų ginčų pavyzdys. Žydypriešis Kruševanas, vadovas žydų skerdynių Besarabijoj, tvirtino, kad visame kalti žydai ir tt., o Puriškevičius, dvarponis, nurodė, kad Besarabijoj teroristai daug papildę žmogžudysčių ir kad girdi, valdžia su jais apsieitų minkščiau, tai tų žudymų būtų daugiau. Jeigu esą būtų buvę pakarti Geršuni ir Spiridonoviutė, tai būtų likęs gyvas grafas Ignatjev ir kiti (mat but teroristai pabugę zudyti), Ant to pirmeivis Teslenko atsakė, kad Sazonov, Spiridonoviutė ir kiti laisvės karžygiai, kurie liko nepakarti, veda pilną kančių ir vargo gyvenimą tolimoje Siberijoj, o kur, girdi, tie žydų skerdynių įkurejai? koks teismas juos nubaudė?

Kazokų atstovas reikalavo, kad kariūmenė daugiau nebūtų vartojama budelio vieton.

Pagalios didelė balsų dauguma tapo panaikinta karės

lauko teismai ir visos ypatingosios tiesos. Priešais tą rezoliuciją balsavo tik 22 kraštutiniai atgaleiviai. Bet valdžia davė gerai suprast, kad jį eisiant savo keliu, nežiurint į dumos nutarimą.

Taigi Stolypino tvirtinimas kad valdžiaturis įstatymdavišką jiega, lieka vien tik vėju. Vienok Stolypinas, pasiteiravęs su caru, paaiškino, kad valdžia naudosis karės lauko teismais tik tai ypatinguose atsitinkimuose; ir pasakė, kad nors „mus vadina kruvinais budeliais, bet Rusija pataiko atskirti kraują ant rankų budelio nuo kraujo ant prityrusio chirurgo rankų”. Mat valdžia vadinasi daktaru — operatorium, kada zudo ir badu marina žmones nuvargintus ir laisvės jieškančius!

Paskiaus vėl buvo dideli ginčai dėl žudynių. Mat „tikrųjų rusų” sąjunga seredoj užmušė pirmeiviško Maskvos dienraščio „Mosk. Viedomosti” redaktorių dr. Jollosą, pirmosios dumos atstovą, tai dėlto ir vėl kilo tas klausimas.

Peterburgė buvo pasikėsimas ant vice-admirolo Greve; bomba nukrito į sniegą ir neplyšo. Teroristas pabėgo. Balstogėje mesta bomba į gubernatorių Boguslavskį, kurs vienok liko nuo mirties, nors bombos trenksmas išmūšė langus; teroristas pabėgo.

Peterburgo mokslų akademijoj buvo didelis sumišimas; mokiniai norėjo išvyt nepatinkamus atgaleivius profesorius, metė kelias bombas, kurias pridarė daug trenksmo, bet nieko nepažeidė (matyt buvo netikros).

Maroko, Afrika. Nors pereitais metais visos Europos tvirtenybės darė Algecirase konferenciją, kad tik susitaisytų Prancuzija su Vokietija už Moroko šalį, bet dabar vėl eina tas nesutikimas. Marokiečiai sukilo dabar prieš Prancuziją.

cužijos valdžią, kurios kariu-
menė tuo tarpu pergalejo, bet
vokiečiai iš kitos pusės tenbu-
vius kursto prieš prancuzus,
nors ir jie patys to sukilimo
gali susilaukt.

Isz Amerikos.

Moters nor balsuot.
I Springfieldą (Ill.) susiva-
žavo sufragistės (moters kovo-
jančios už balsavimo tiesą) su
tikslu — reikalauti iš įstatym-
davystės (legislaturės), kad
pripažintų moterims balsavimo
tiesą. Įstatymdaviai bando da-
ryt iš to tik juokus, bet jau
čiasi, kad tie jų juokai netvir-
ti ir gal neužilgo reiks vieton
jų rimtai užsiimt tuo klausiu-
mu.

Greta su tuo moters reika
lauja ir politišku ir pilietišku
tiesų sulyginimo be skirtumo
lyties. Tuos reikalavimus pri-
statė moterų delegacija;
jie surašyti su daugybe pa-
rašų ant popierės 150 jardų
ilgumo.

Vaikinukas

sverias 640 sv.

Appleton, Wis. Elmore
Sheppard, jaunas, nes tik 17
metų beturis, milžinas, sverias
640 svarus pasimirė nuo šir-
dies aptukimo. Kas savaitę jis
gaudavo 1 svarą sunkumo.

Byla dėl Roentgeno
spindulių.

Chicagoj (Ill.) tulas Max-
well apskundė Treadwell ir
T. Fiedlander reikalaudamas
25 tukst. dol. atlyginimo už
suzeidimą gautą prie X-spin-
dulių (Roentgeno) mašinos.

Mat tie spinduliai, peršvie-
čianti visą kūną ir parodanti
kas viduriuose yra, labai pa-
vojingi, kada prie jų susizei-
džia; tokias žaisdas da neišra-
do kaip išgydyti.

Druskos gaisras.

Hutchinson, Kansas. Sude-
gė blokas namų priklausančių
Hutchinson Salt Co., paprastai
vadinama druskos trusto; tai

didžiausia pasaulyje druskos
įstaiga. Nuostolis nuo to gai-
sro siekias per 1 milijoną dol.
Beto sudegė apie 50 triobų,
kur darbininkai gyveno.

Greitai pralobo.

San Francisco mieste (Cal.)
advokataudamas per 6 metus,
o prieš tai neturėjęs jokio už-
siemimo, Ruef „užsidirbo“ su
viršum milijoną dolerių. Tai
„susičėdijo“ bedirbdamės ša-
karystės su trustais ir telefonų
kompanijoms, su kurioms iš-
vien lupo visuomenę. Dabar
jį stato prieš teisimą.

Zmonių skaičius.

Valdiškos žinios parodo, kad
Jungt. Valstybėse yra žmonių
83,941,510 (83 mil. 941 tukst.
510). Pereitų metų surašas pa-
rodo, kad žmonės daugiausiai
traukia į miestus. Nuo 1900m.
žmonių skaičius kas metus didi-
nasi miestuose maž- daug 15,9
procentais, kuomet kaimuose
10,5 proc. mažinasi.

Tirščiausia apgyventa vals-
tybė tai Rhode Island (mažiau-
sias Am. valst.), kur ant kiek-
vienos ketvirtainės mylios
(angl.) išėina po 460 gyvento-
jų. Massachusetts valstybėj ant
ketv. mylios gyvena 379, New
Jersey valst.—292, Connecti-
cut v.—209, New Yorko v.—
173, Pensylvanijos v.—155,
Marylando v.—128, Ohio v.—
109, Illinois v.—99, Indiana v.
—76, Iowa v.—40, Michigan
v.—45, Wisconsin v.—41.
New Yorke dusyk tiek žmo-
nių, kiek Chicagoj ir trissyktiek
kiek, Philadelphiaj. New Yor-
ke 4,113,043 žm. Chicagoj 2,
049,185 žm. Philadelphiaj 1,
441,735 žm. St. Louis 649,320
žm. Bostone 602,278 žm.

Bankų

bankrutijimas.

Tas tai nenaujiena, beveik
kas dien atsitinka. Tik pami-
nime didesniuosis bankrutiji-
mus, kurie, reikia žinoti, atsi-
tinka dėl to, kad „nusigyvenu-
siejai“ (subankrutijusiejai) ge-
riau prasigyventų, nusigyven-
dami.

Kovo 29 d. New Yorke Cur-
bin banka su \$1,700,000 kapi-
talo subankrutijo ir depozito-
zitorių pinigų zuvo \$300,000.

Kolei šitokios pinigų san-
krovos (bankos) bus atskirų
ypatų rankose, tolei nesiliaus
jų bankrutijimai, kaip kitų
biznierių sankrovų degimai,
atsitinkanti apdraudus nuo ug-
nies.

Isz lietuvišku dirvu Amerikoje

Easton, Pa. Kas nori va-
ziuoti į Lietuvą ir kad jam nie-
ko nekaštuotų kelionė tai te-
gul pirmiau atvažiuoja į Eas-
toną, Pa. Pas mus tokia ma-
da pastojų: važiuojantis į Lie-
tuvą apgarsina visiems savo
draugams ir pažįstamiems
kviesdamas ant išleistuvių. Su-
sirinkusiems pastato bačką
alaus, tuziną bonkų degtinės,
vaišina iki viską ištuština. Ka-
da jau visų galvos apsvaigin-
tos, tada vienas iš draugų arba
giminių ragina visus sumesti
kelionei draugo, kiek unaras
išneša. Užsigėrę nežino ką
darą, — dėl unaro duotųsi pa-
sikart, — meta dolerius už
viens kito. Neseniai buvo to-
kios išleistuvės Prano Minei-
kos. Pranas išbuvęs 4 metus
Amerikoje, užsidirbo keletą
šimtų dol., o kada sukviėtė
lietuvius į išleistuves, tai drau-
gai sumetė kelioliką dešimčių
dolerių kelionei. Daugelis
verkdami klojo po 2 ir 3 dol.
o vienas rėkė visa gerkle: „Aš
velnio pristotas“ ir metė 2 kar-
tų po penkinę. O pusbrolis
(kelionėn). Ant Mineika dėl
pakurstymo graudžią prakalbą
pasakė. Ta prakalba visus
suvirgdė ir pats kalbėtojas
gaikščiodamas verkė. Svar-
biausi žodžiai buvo šie: „Mų-
sų draugas buvo visados geras,
paslušnas, visada gerė su mu-
mis ir visada buvo gyvas ir
dabar gyvas ir bus gyvas“...
Daugiau per verksmą negalė-
jo kalbėti ir kalba pasibaigė.

Porą dienų atgalios buvo iš-
leistuvės vargingos našlės, ku-
rios vyrą Bethlehem, Pa., už-
mušė fandre; velionis paliko 5
vaikus krauj. Biedna našlė
neturėjo už ką pastatyti nė
degtinės, nė alaus ant išleistu-
vių už tai nesusirinko pas ją
reikėjo vaikščioti po namus
kolektuoti. Geri tautiečiai
davė po dolerį ir daugiau, o
toki kur susirenka degtinės
gerti; tai davė našlei po 2—6
centus, o kaip kas ir timpą.

Revoliucijai teipgi neau-
kuoja nieko, tik rėkauja sa-
liunuose pragerdami savo tru-
są. Taigi reikia suprasti, jog
tik tiems lengva surinkti ke-
lionei kaštus, kurie turi už ką
pastatyti apsvaigiančių geri-
mų. Šiaip vargšai ir nelai-
mingi nevažiuokite į Eastoną.
Gero velijanti

Ona Jusaitienė.

Renton, Wash. Kovo 17
d. susirinkom keleta lietuvių
pas tautietį Juozą Burdulį.
M. Kalvaitis pakėlė klausimą
apie sušelpimą mūsų brolių
Lietuvoje kovojančių už lais-
vę su netikusia caro valdžia.
Susirinkusieji visi pritarė ir
noringai aukavo kiek kas iš-
gali, tardami, kad tik greičiau
žutų caro valdžia ir būtų lais-
va Lietuva. Aukų sumetėm
\$13.50 ir vienbalsiai paski-
riam: revoliucijos reikalams
Socijalistų partijai \$8.50; kan-
kiniams \$5.00.

Ištariu širdigą ačiu aukau-
tojams. M. Giedraitis.

Brooklyn, N. Y. Kovo 2
d. atsibuvo prakalbos ir dek-
liamacijos parengtos vietinio
Rev. Šelpėjų K-to. Susirin-
kimo pirmsėdis J. Šukys pa-
aiškino prakalbų parengimą,
po tam deklamavo Ona Ka-
raliutė „Męs eisim keli mok-
lo“. Kalbejo L.S.D.P. atsto-
vas P. Grigaitis. Ilgoj kalboj
jis išaiškino, kad caro valdžia
sušaukia „dumą“ tik delto, kad
gautų iš užsienio kapitalis.

tų paskolę. Ir abelnai išaiškino revoliucijos bėgį. Jonas Grinius savo kalboj paaikškino, kad agitatoriai, kurie pribuna iš Lietuvos tai ne dėl pasinaudojimo savo labui, kaip daugelis mano, bet tik dėlto, kad jiems grumojo Sibiras ir kartuvės; nurodė draugą Grigaitį, kuris sėdėjo Suvalkų kalėjime ir jam grėsė mirties bausmė, jeigu but nepabėgęs.

Toliaus kalbėjo P. Mikolai nis apie, kad lietuviai abelnai netur tautiško susipratimo, nežino ar lenkai, ar lietuviai ir aiškino apie kankinius, kuriuos ragino šelpti.

Dekliamavo Valiukociūtė, A. Ripinskiūtė, O. Karveliūtė („Kelias lygus, nauji ratai”).

Žmonių buvo tik apie 200; visi liko užganėdinti ir kalbėto joms ir deklamatorėms karštai plojo delnais. Surinkta aukų: \$16 88 revoliucijai (L.S.D.P.); kankiniams \$7.98 — sykiu \$24.86. Pinigai V. R. Š. K-to izde: Viet. R. Š. K. rašt.

L. Burdulis.

Kankiniams \$7.98 priėmėm. Red.

Allegheny, Pa. Mūsų miestelio lietuviai nepaprastai smarkiai pradėjo kilti. Kada pora mėnesių atgal čia susitvėrė pirmeiviška draugystelė iš 20-narių ir pasivadino vietoj šv. Pranciškaus arba Antano, Laisvė, tuomi teip baisiu var du visiems tamsunelems, o labiausiai tamsybės sargui, nesitikejome, jog bent kada galėsime skaitlių savo narių bent iki 50 padauginti. Vienok tas pasirodo visai kitaip esą, negu mes saprotavome. Nors pora metų tam atgal Allegheny nebuvo galima nė žodžio prasi tarti apie tautiškus reikalus S. L. A., revoliuciją, nekalbant jau apie L. S. P. A., keletas prakalbų teip žmonės perdirbo, jog ant antro „Laisvės” susirinkimo mūsų dviejų mėnesių seną dr-stę skaito 101 narį, iš jų 89 jau prisirašė į S. L. A.,

o kitą tiek tikime prisirašysiant kitame susirinkime, kurs teip gi pripuola ir S. L. A. bertaininis.

Atlaikius susirinkimą „Laisvės” L. S. P. A. 55 kuopa laiko susirinkimus, ir kaip matyti skaitlius tos kuopelės narių diena po diena dauginas. Paskutiniame susirinkime prisirašė 4 nauji, o su laiku tikimės, jog diduma „Laisvės” draugų prigulės.

Umame laike nutarėme pasiųsti sau namus ir uždėt skaitinyčią. Draugai išsiskirstydami sumetė \$6.50 ant „Laisvės” knygyno. Ir teip biskekelis truso mūsų prakilnesnių tautiečių rengias Allegheny pastatyt į pirmą vietą tarp lietuviškų kolonijų iš morališkos ir tautiškos pusės. O jug daug yra vietų, kur panašiai galima but padaryt.

Laisvės Draugas.

Pittburg, Pa. Pittsburgiečiai tautiečiai nedaug teparodo savyje tautiškos gyvybės. Nors žmonių yra teip daug (sprendžiama esant į 6—8000), vienok darbų jų nematyt, apart 6 kp. L. S. P. A., kuri teip gi nepaprastai silpnai stovi, o D. L. K. Gedimino dr-stės, kuri nesilieka užpakalyj su tautiškais reikalais Liet. Mokslo Dr-stė nors turtinga nariais ir pinigais, vienok turi biskį skolų apsimokėt už pastatytus namus, tai nestebėtina, jog biskį apsileidus. Vienok draugai Liet. Mok. Dr-stės galėtų prisidėt prie 6-tos kp. L. S. P. A., kur yra žmonių gabių ir norinčių dirbti, o podraug ir pinigais nestovi žemai, tik tiek nelaimė, kad nėra žmonių, bet to nedaro vien turbut, kad nesuranda laiko dėl mums visiems lietuviams žinomos priezasties. 6-ta kp. L. S. P. A. rengia tankiai prakalbas ir renka pinigų revoliucijai; D. L. K. Gedimino dr-stė dėjo lėšas surengimui prakalbų kalbant drg. Žagarui, Liet.

Mokslo D-stė siuntė nuo savęs delegatą į seimą Philadelphioj praeitais metais, ir jos narys yra išrinktas į Cent. Komitetą, kurs kaip rodos diena po diena bene išsiskirstys, nes kaip matyt Amerikoj Revoliucijos Šelpimą tur apėmę Socijalistai ir jie aukas kontroliuoja visai „visuomenės” komiteto nesiklausdami; apart to dar minėtos dr-stės prisideda visur su aukomis ir darbais tautos labui. Dabar su nekantrumu laukiame atvažiuojant dr-go Grigaičio į mūsų pusę. Kaip girdėt, tai Pittsburgo jo priėmimu užsiims kareiviška dr-stė D. L. K. Vytauto, atliuosuodama jau dirbusias dr-stes nuo teip sunkaus darbo. Grigaitis atvažiavęs atrādas mus pakaktinai darbo, nes jo laukia ir „Laisvės” dr-stė Allegheny, teip gi Wilmerdingas, M'Kees Rocks, Courtrey, Donora, Wilson, Carnegie, ir kitur kur dievo žodžio žmonės yra ištroškę. Nes nors ir turim savo kalbėtojų, vienok su namiškiais, girdejus keles dešimtis sykių kalbančius, apsi-pratom. Todėl laukiame svečio — Grigaičio. But gerai, kad drg. G. praneštų iš anksto kada jis trauksis į vakarines valstijas, kur teip gi jo trokšta, tai pravažiuodams turės darbą pas mus. F.

8-toji atskaita C.R.Sz. Komiteto.

Sausio mėn., ant rankų C. R.Š.K. įplaukė iš viso \$161,04, kurie likosi pačių aukautojų sekančiai padalinti:

L. S. D. P.

Iš Waterbury, Conn. L. Sunų dr-tė, per A. Žilinską.....\$48,00
Iš New Britain, Conn., vietinis R.Š.K.....\$37,16
Iš Scranton, Pa., per K. Kubilių.....\$4,75
Iš Waterbury, Conn. per K. Asevičią.....\$2,15

Iš Boston, Mass., per „Keleivį”.....\$3,57
Iš Kewanee, Ill., per K. Ališaucką.....\$2,00
Iš So. Boston, Mass. per O. Baronaičiūtę... \$15,00
Iš Lewiston, Me. per A. Kaulakį.....\$23,20
Viso L.S.D.P! \$135,84
L. D. P.
Iš Utica, N. Y., per M. Kancevičių.....\$6,65
Iš Philadelphia, Pa. per T. R. Dudą.....\$6,93
Viso L. D. P. \$14,58
S.L.A. Tautiškam Namui:
Iš Philadelphia, Pa. per T. R. Dudą.....\$6,92
Nepaskirtos;
Iš Cambridgeport, Mass. per A. Danieliūtę...\$4,70
Nuo pereinusių metų.....\$1,422,50
\$1,427,20

Kaip buvom paminėję paskutinėj Atskaitoj, jog tarpe C. Komiteto narių eina susirašinėjimas apie esančias Komiteto rankose nepaskirtas aukas, tai susirašinėjimai pasibaigė pasekmingai sekančiai: Iš nepaskirtų aukų nutarta išsiųst: \$500,00 L.S.D.P. 6 balsai iš 7 (Šernas, Bagočius, Duda, Tareila, Povilaika ir Linauckas); \$500,00 L.D.P. 7 balsais (visi nariai komiteto); \$400,00 Kankiniams 4 balsais (Šernas, Bagočius, Duda ir Linauckas). Todėl, išsiuntinęjus šias aukas paskirtoms institucijoms ir partijoms, už sausį išsiunčia:

L. S. D. P.....\$635,84
L. D. P.....\$513,58
Kankiniams.....\$400,00
S. L. A. Taut. Namui \$6,92
Viso išsiųsta \$1,556,34
Buvo pas kasierių...\$1,427,20
Išsiuntinėta(extra)...\$1,400,00

Liekas pas kasierių ant toliau \$27,20
Nors aukos gausiai plaukia ant mūsų rankų revoliucijos ir kitokiems reikalams, vienok matyt, jog visuomenė, pirmiau

teip karštai rėmusi C. R. S. K. šiadien atšalo ir mažai ta institucija besinteresuoja, nes, nors viešai pakėm klausimą 7 Atskaitoj, iki šiol nė vienas neatšilėpė, ką ant toliau darysim: suvesim knygas ir panaiksim C.S.S.K. ar rinksim naują, arba paliksim tą patį? Tas priguli nuo visuomenės, jos balsą turėtume išgirsti, labiausiai tų, kurie tiek trūso padėjo surengimui seimo Philadelphiaj (prez. jau atsisakė, taig. atsistatydino).

Antras svarbus klausimas, ką darysim su kitu susivaziavimu? Visai panaikyt, nešaukt ar rengt, ir kur bei kada? Didžiausiai daliai veikiančių tautiečių priklausant į S. L. A., mūsų buvo mislytas surengti politiską susivaziavimą draug su S. L. A. seimu į Clevelandą; vierok ir ta mūsų viltis dingo bangose tylėjimo. Todėl, kol laikas, geistume išgirst apie šiuos dalykus visuomenės balsą.

Laisvės draugai Amerikoje lai neperstoja besidėrbavę, rinkdami aukas ir patįs au kaudami revoliucijos reikalams, nes nors ginkluotas sukilimas nutilo, bet neperstos revoliucija veikusi, kol žmonės nepasijus laisvais, kol nepasiliuosuos nuo visokių valdiškų retėzių; tokia revoliucija reikalauja daug pasišventimo ir darbo, nes slaptas prie revoliucijos besiruošimas žmonių daug sunkesnis, negu vest žmones į atvirą kovą su ginklais prieš despotus. Todėl ir aukos reikalingesnės, kad su mūsų pašalpa dirbanti tautiečiai galėtų prirengt minias įsteinančią kovą, be kurios pavergtosios tautos, suspaustos maskolių retėzių, niekad sau prigulinių tiesų neatgaus. Todėl tai mūsų pašalpa prirengia žmones geriausiai į tą kovą, kurios pasekmės spręš apie mūsų likimą, ir lai su mūsų pašalpa mūsų broliai išsilavins teip, kad ateinančiuose susirėmimuose

kuomažiausiai kristų aukų jų tarpe, kad būtų mažiausiai apsirikimų, arba neprisirengimų, Lai tą mūsų prakilnumą mato kovotojai, nors iš materijališkos mūsų pašalpos. Tas pridūs jiems drąsos, nes jie žinos, jog su jais yra mūsų geri norai, linkėjimai bei prijautimas.

C. R. S. K.:

Theo. R. Dudas, kasierius,
Šernas, susinešimų sekret.,
Fort. J. Bagočius, fin. sekr.

Rusijos „blogasis genijus“ numire.

Kovo 24 d. š. m. Rusijoje pasimirė buvęs Šventojo Sinodo prokuroras M. Pobiedonoscevas, 82 metų senumo.

Per 25 metus jis valdė Rusiją ir pragarsėjo kaip aštriausias reakcionierius — atgaleivis ir žydų bei visų svetimtikių ir svetimtančių skaudėjas. Tai buvo labai gabus, tvirtos valios, didelių dvasios pajiegy žmogus, arba kaip vienu žodžiu pavadina — g e n i j u s, kurio vienok tie gabumai buvo sunaudojami vien piktybei, blogybei visuomenės nelaimėi. Dėlto jį ir vadina piktuuju arba bloguoju genijum.

Nuo 1859 iki 1865 metų jis buvo civiliškų tiesų profesoriumi Maskvos universitete ir sosto įpėdinio Aleksandro (II) mokytoju. Pastaramjam užsėdus sostą, Pobiedonoscevas buvo artimiausiu jo patarėju, kurio anas klausydavo.

1868 m. Pob. tapo paskirtas senatorium, o 1872 m. — valstybės tarybos sąnariu. Užsėdus sostą Aleksandru III, Pobiedonoscevas darė, kas tik jam patikdavo — faktiškai jis buvo valdovu, o ne caras.

Jis pradėjo garsiąją kovą su nihilistais, ir tukstančius žmonių pakardino ir išsiuntė į Siberiją.

Tuo laiku paprastai visur sakydavo, kad caras valdo Ru-

sija, o Pobiedonoscevas carą. Carui paskyrus jį „Šventojo sinodo“ prokuroru, jis emė valdyt ir carą ir bažnyčią. Tai gi jis buvo pravoslavų bažnyčios galva, kaip katalikų popiežius. Faktiškai Rusijos pravoslaviškoji bažnyčia turi savo galvą — carą, bet šiuo tarpu ta galva buvo Pobiedonoscevas. Prie Mikalojaus II (dabartinio) jo įtekmė da pasididino; pasiliko jis slaptuoju caro patarėju ir nieks be jo noro ir rodos nebuvo caro daroma.

Bet viskam, o ypač niekybei pasaulyje pareina galas. Revo liucijos bangos kilo ir kilo ir galų gale privertė valdžią atsizvelgti į liberališkus troškimus, pagaliai net konstituciją suteikti žmonėms.

Po spalio 30 dienos 1905 m. manifestui Pobiedonoscevas atsisakė nuo vietos. Jo piktybės genijus (arba šėtonas) liko sukultas, sumuštas, neteko atieties gyvybės.

Nuliudęs, susikrimtęs, Pobiedonoscevas vieną kartą pasakė, kad vienas caro pavaldinis turėtų but išsiųstas į Siberiją už anąjį liberališkąjį manifestą. Mat kaltino Vitte.

Reikia čia da paminėti, kad ant šito blogojo genijaus gyvybės buvo pasikėsinta revoliucionierių, bet be pasekmės. Mirė, rodos, savo mirčia, kuri gal kiek ir per greit atėjo dėl jo nuliudimo ir negando didumo. Jo darbai prakeikti, jo atminimas bus pilnas kartybės ir budįs neapykantą prieš nelaisvės dvasią. Toks tai yra likimas visų atgaleivių ir laisvės dvasios slopintojų — reakcionierių.

Zokoninkes — žveris.

Į kokius žverius pavirsta dievuoti fanatikai, tai parodo skundas prieš zokoninkų viršininkę Ispanijos mieste Reus. Švenčiausios Jėzaus Širdies klostoriaus seserims (zokonin-

kėms) dievobaimingi žmonės paveda savo vaikus auklėti, mokinti. Jau nuo seniai vienok tėvai guodžiasi blogu apsiėjimu su jų vaikais, bet sesers vis išsiteisindavo, buk jos elgiasi su tikru krikščionišku malonumu. Bet vieną kartą eidams pro klostorių vienas daktaras išgirdęs spiegiantį balsą, įėjo į vidų ir pamatė vaiką besiviliojantį ant įkaitinto pečiaus. Tai buvo penkerių metų kūdikis, vardu Juan Giron, kuriam už mažą kaltę liepė klupot ant pečiaus. Vaiko keliai buvo jau pridegę ir jis pargriuvęs raitėsi iš baisaus skausmo. Gydytojas jį išgelbėjo ir padavė skundą. Sesuo Juana tapo areštuota.

Žmonės baisiai įniršo ir nuo jų keršto turėjo Jėzaus Širdies klostorių apstatyt sargybą.

Toks tai vaikų mokymas klostoriuose. X.

Rinkimų paveikslėlis.

Ateina rinktmusen pirklys, turtingas, nebejaunas žmogus. Išsikalba jis su kitu rinkiku apie atstovus.

— Man reikalinga konstitucija — sako jis. Reikalinga mano prekybai varyti. Visa kas dabar susipynė, visur netvarka. Žmonės reikalauja konstitucijos, ir noroms — nenoroms reikia duoti, — kitaip bus dar didesnė netvarka.

— O už ką gi paduosi tamsa sava balsą: už ramaus atnaujinimo ar kadetų partiją? Žinoma, ne gi už socialistą?

— Socializmas... gm! Jis man nelabai parankus. Socialistai, girdėti, nori visus kapitalus nuo žmonių atimti; man gi savųjų kapitalų vis tik gailu. Bet, mat, kame dalykas: socializmas tuojaus kaip iš dangaus nenukris; toki dalykai negreit darosi. Aš su savo kapitalas ir mano vaikai ir jų vaikai dar pragyves savo amžių. Konstitucija gi man reika-

linga tuojau, kuogreičiau. O kas jos labiau reikalauja? Aš manau, socialistas dušią ir kuną paaukaus už konstituciją, o kadetas arba da blogiau ramaus atnaujinimo žmogus, ir piršto galo pasigailės. Tai gi, aš balsuosiu už socialistą: jis greičiau iškovos konstituciją.

Teip kalba lobininkas, už kurį visuomet atsidėjusi stoja vyriausybė: ką gi bekalbėti turi tie, kuriuos ta vyriausybė smaugia?...

Isz visur.

Pirmas neregijų laikraštis bus neužilgo išleidinėjamas Anglijoje. Iki šiol tik, turbūt, biblijos buvo teip atspausotos, kad neregijai galėtų skaityt, o dabar jau bus ir laikraštis skiriamas vien neregijams. Laikraštį įkuria milijonierė Mrs. Ziegler.

Kaip neregijai gali skaityt? Mat litaros ant lapų yra išpuštos ir neregys jas čiupinėdamas skaito sau beveik da greičiau ne kaip matantis.

Peterburge, vieno hotelio valgstubuje kapitoną Kozlovą nušovė kunigaikštis Nakaridze, Kutaiso bajorų vadovas. Mat juodviem besikalbant apie savo „tėvynę“, kunigaikštis papeikė Rusijos kariumenę. Kap. Kozlovas tuojaus išitraukęs šoble kirto Nakaridzei per ausį. Šitas paleido į kapitoną du revolverio šuviu ir sužeidė mirtinai.

Jelizavetgrado gub., Maskolijoje, buvo baisi plėšikų žmogžudybė. Užpuolę jie kokį dvuruką nukirto galvą savininkui, penkiems bernams ir vienai moteriškai, ir radę ar 2 tukst. rublių, išnyko. Tą žudynę matė vienas vaikas ir kareivis, kurs buvo pasikavojęs; jis į tai žiūrėdamas išėjo iš proto ir pasakui numirė.

Bet jeigu but valdžia jam

prisakius šaudyti badaujančius žmones, tai vargiai but išėjęs iš proto.

Bulgarijos ministerių pirmininkas Petkov tapo užmuštas vieno valdininko, Petrovo, atstatyto nuo vietos. Petkovas buvo įstojęs į vietą pragarsėjusio pirmininko Stambalovo, kuris tapo užmuštas 1895 m.

Išsilicosavus per revoliuciją iš po Turkijos jungo Bulgarija pateko po jungu savo „sunaus“ Stambulovo ir jo sėbrų maskolių. Petkov ir buvo Stambulovo partijos galva.

Serbijos sostapilejo Belgrade darbininkai streikininkai turėjo su policija susirėmimą, kame keleta jų liko užmušta, o per 20 sužeista.

Aukos.

Revoliucijos reikalams.

Renton, Wash. M. Kalvaitis, J. Keniutis po 2 dol.; V. Vaičiūnas, J. Urbonas, A. kalvaitis, M. Giedraitis, M. Giedraitienė, D. Slovicikas, M. Kalaučkas po 1 dol.; V. Čizaučkas, J. Burdulis, J. Burduliene, J. Lieponis, A. Ksenzik (lenkas) po 50 c. Viso \$13,50

Iš tų kankiniams \$5,00

Atlieka \$8,50

Buvo (zr. Nr. 12) \$114,31

Viso labo \$123,21

Kankiniams.

Europos „Kankinių Kasos“ komitetui iš-įsta \$411,71, kiek pakvituota N 12 „Vien. Liet.“

Renton, Wash. (Žiur. augščiau) \$5,00

Brooklyn, N. Y. Iš V. R. Š. K-to \$7,98

Viso \$12,98

Brooklyn, N. Y. Meldžiu tamistų patalpinti „Vien. Liet.“ aukautojų vardus (vardai be pinigų. Red.): A. Ramanauckas, M. Bučinskas, P. Stanke-

vičius po 1 dol.; P. Ramanauckas, S. Balčiūnas, J. Gorskis, K. Liutkevychius, P. Jukelaitis, A. Jurgelionis po 50c.; A. Matockis 35 c.; V. Kriaučiūnas ir V. Navickas po 30 c.; V. Kriaučiūnas, J. Ukelis, V. Bernota, V. Ramanauckas, J. Stankus, P. Mockus, M. Lamšaitis, J. Aleksa, J. Skevychia, A. Ripinskas, A. Kriaučiūnas, A. Sumskas, V. Kriaučiūnas, J. Šaltys, A. Guogas, J. Liubincikas, S. Janulis, J. Bernotas, J. Stankus, S. Zinkevychius, Izid. Matijošaitis, P. Čarnauckas, A. Ramanauckas po 25 centus. Smulkių \$12,16.

Sykiu \$24,86

P a a i š k i u i m a s : — Pinigus suaukautus kankiniams prisiunčiu į red. „V.L.“ o aukos suaukautos revoliucijos labui, lieka izde Viet. R. Š. K. tolei, kol nebus nutarta pasiųst į bent kurią vietą; tąsyk bus išduota ir atskaita nuo 1 rugsėjo per metą (t. y. nuo paskutinės atskaitos)

J. Zacharauckas,

Viet. R. Š. K. izdininkas.

Didžiausis Balius Scrantone!

Bus kelemas 9-tą d. Balandžio (April) 1907, salėj Music Hall Scranton, Pa. 6-šių lietuviškų draugysčių pašelpai Lietuv. Tautiško prieglaudos Namu. Taigi užprašom visus brolius ir seseris lietuvius kaip tai iš Scrantono teip ir iš aplinkinių miestelių ant to teip puikaus pokilio atsilankyti ba tai yra kožno lietuvio pareigą tą namą pašelpiti. Pradžia ant 7-tos valandos vakare.

Įženga vyram — 25c.

Su godone

Komitetas.

Darbo Offisas.

Kas nori gauti darbą arba darbininką, tegul kreipesi pas: JURGI MACEVICZIŲ, 136 E. Main st. Plymouth, Pa.

Susirinkimai.

Baltimore, Md. T.M.D. susirinkimas atsibus 6-tą dieną Balandžio Lietuviškoj salėj ant gatvės W. Barre, esate visi užprašyti į T. M. D. prigulinti ir neprigulinti atsilankyti ir prisirašyti. Svarstykit T.M.D. reikalus žinote draugai, kad mūs Tėvynės gerovė priguli nuo mūs darbštumo, dėlto dirbkime kol pajiegtų turime.

Komitetas.

Susirinkimas Susiv. L. A. kuopos, 7 d. Balandžio antrą valandą po pietų į lietuvišką svetainę ant gatvės W. Barre po N. 506 Baltimore, Md.

Komitetas.

Prakalbos!!

P. Grigaitis neseniai pribuvęs iš Lietuvos kalbės apie revoliuciją:

1). Scrantone, balandžio 6 d. salėje Providence Auditorium, 7 valandą vak. Kalbės ir dr. Šliupas ir k. Įėjims dykai.

2). Wilkes-Barre, balandžio 8 d. (panedėl.) 7 valandą vak. salėje.....

Pajieszkojimai.

Reikalingas kriaučius tuojaus. Geram kriaučiuui darbas ant visados. Atsišaukite ant adreso:

Jurgis Stepanavychia,
203 E. Main str.,
Plymouth, Pa.

Pajieškau savo brolio, Antano Szlamu, kurs gyvena Chicago, Ill. Aš atvažiuo neseniai iš Lietuvos ir turiu prie jo reikalą. Jis pats, ar kas kitas suteikite man žinę ant adreso:

Jonas Szlamas,
69 Slocum str.,
Edwardsville, Pa.

Pajieškau Jono Adamavichiaus kaimo Sardokų, gmino Oškinių, pavieto Vilkaviškio, gub. Suvalkų, kaip Amerikoj trėčias metas. Turiu svarbų reikalą atsišaukti jis pats ar kas kitas. Adresas:

Kaz. Kulvinskas,
25 Hazle Ave,
Wilkes-Barre, Pa.

Žmogus.

J. Akuratero apysaka.
Iš latviškos vertė J. Baniulis.

(Tąsa.)

bet jis norėjo gyventi, teip gyventi... Ir kada jis nusiprausė, apsirengė ir pavalgė pusryčius, — jis gyveno da gana plačiai, nes tuomlaikinis jo užsiėmimas tą jam suteikė, — tai jame pabudo tokis didelis noras ką nors veikti — kas-žin ką nemoksliską, bet teisų. Tukstančiai plianų vijosi ir maišėsi po smegenis, ir visi buvo geri...

Už durų buvo girdžiami aiškūs juokai, kurie lyg saulės spinduliai įsibriovė į jo kambarį, ir tuo pasirodė jauna ir jautri mergina, puikiai apsirengus, o už jos du ar trys vyrai.

Pasveikinimas, džiaugsmas ir juokai....

— Ir tamista pakilai!... Teip, be tamistos butų pasaulė tuščia, — sakė mergina ir jos sios linksma išžiura rodė, kad ji ne veidmainiauja.

— Lida! Juk mums visiems ikvaliai darbo ir vietos pasauleje ir mes dirbsime, — jis linksmai atsakė.

Ir jie juokaudami trukšmingai užvedė kalbą, kurioj nėra nieko prisakytino, bet kurioje tiek daug spėkų ir jaunumo....

Jie visi gerbė Bergą, kaip žmogų, kuris tartinga: viduriniu kiltumu ir dailumu.

— Tamistai atnešiau gėlių... toki raudoni ir skautūs ziedai, — tarė Lida: — Tamista esi daug tokių užsipelnęs: kaip puikiai parašytas tūmistos raštas „Tauta“! Gavo tiejei veidmainiai savo dalį... Aš tamistai dėkavoju už tai.

Jis paėmė ziedus ir manė: „kad visa pasaulė susidėtų iš tokių žmonių, kaip šitoji Lida ir jo draugai“...

— Teip, bet ar žinai ką, Lida? Aš atsi-traukiau nuo „Tautos“. Mane, matai, apribavo — ir aš turėjan... ir, tu jau gali apmąstyti.

— Ką?... — visi beveik kartu prabilo. Jie tikrai to nesitikėjo. Andriejus ne be jautrumo žiūrėjo į juos. Ir jis jautriai ir širdingai nusijuokė:

— Lyg, kad aš bučia numiręs!....

— Aš to nesitikėjau nuo tavęs... Tu per daug išdidus! — išmėtinejo mokytojas Priedė: — Bet kaip gi tu dabar?...

— Kaip gi tu manai dabar gyventi, ar turi vietą? — pasiskubino paklausti kantoristas Niedre.

Ir ji, Lida, kuri užvis daugiau turėjo gyvybės ir buvo be rūpesčio, dabar stovėjo užsi-

mąščiusi ir su gailėsčiu žvelgė ant jo.

— Teip, tai aš negerai pasielgiau? — jis, vieton atsakymo, paklausė.

— Aš manau... Žinoma, tai yra... tai yra neapmąstymas, bet nemanau aš, kad neturėjai tiesos teip pasielgti, — Priedė paaiškino.

— Bet gi ar kitaip negalėjai? — tyrinėjo ji Niedre su savo rupestringumo pažvalga.

Andriejus visai nenusiminė. Kas-žin kas, lyg kibirkštis užsidegė jame... Ir buvo galima patėmyti ant jo veido lengvą nusišypsojimą.

— Mes esame vienas kitam da truputį svetimi, — jis sakė: — Ar aš negalėjau kitaip? Aš matau, kad prie kokio užsiėmimo tampa pritraukti tukstančiai žmonių ir suprantu, kad iš to viso nauda ir gerumas tenka tik tai vietai, o kitiems už prisidėjimą ir dalį yra tik tai keiksmas, atdusiai ir likučiai ir aš noriu apie tai visiems apskelbti, bet man sako: „imk ir rašyk, kaip tautos daugumai — čia laukiama tikra nauda ir gerumas“. Ir aš turėjau teip daryti? Ir po to mes visi butume sau ramiai sprendę apie idealus? Mes?... Ne, ponai, šitą komediją aš kitiems pavedu lošti. Bet aš dabar neparaustu, vis-tiek, ar aš jums patinku, ar ne.

Jis vaikščiojo po kambarį truputį sujudęs ir uostė raudonąsias gėles. Valandą buvo tyla. Lyg tamsus šešėlis butų perlėkęs per saulės apšviestą pievą...

— Ne, aš ne teip manau, — sakė Niedre, — visai ne teip. Tu darei gerai, žinoma, gerai... Gyvenimas tokis, Andriejau, ir aš manau, kad apie tai netinka mąstyti. Žinomas dalykas, kad baisiai daug turime aukauti, jeigu norime vesti tei-ų gyvenimą. Bet su tuo mes nieko nenuveiksime, mes tikrai įdausime galvos kaušą, trankydami į sieną. Aš manau, jeigu iš mūsų ko reikalauja, mes galime teip-jau meluoti, tegu per tai įgytume sau vieną žingsnį daugiau... Aš nekalbu apie tavo atsitikimą — jeigu tai buvo teip geriau...

— Aš nenoriu buti silpnu....

Andriejui nenoroms išsiveržė tie aštrūs ir stiprūs žodžiai.

Lida žiūrėjo į jį ir šypsojosi. Andriejus prisiartino prie jos.

— Ką tu apie tai manai, Lida?

Ji suėmė jo abi rankas ir tarė:

— Gerai, kad tu nenori buti silpnu, Andriejau, bet stipriejei veikia dingsta... Aš tačiau manau, kad geriau dingti, bet buti stipriu....

— Ir tu, Lida, galėtum tą patį padaryti?

Ji susimaišė ir tylėjo. Andriejus vaikščiojo po kambarį, visi tylėjo. Vėjas judino ir ple-

Aukso valdžia.

Kitą syk buvo pasauleje „aukso laikas“, o šiandien aukso valdžia apglėbus visą pasaulę. Valdo pasaulę šiandien jau ne vien biaurioji jiega, ne didybė ir garbė, kokio didelio žmogaus arba prispaudėjo igyta tarp tamsios minios; valdo žmoniją auksas arba kapitalas ir paslapti gudrybė to aukso vergų, kurie teip trokšta jo malionių ir jau jas įgiję.

Tai gi šiandien politika ne kas, kaip paprastas biznis — gešeftas turtingosios žmonių klijasos. Ir jie, turtingieji, valdo, dėlto, kad turtingi, valdo dėl pinigų, dėl aukso ir už auksą.

Nekalbant apie valdininkų rinkimus, kuomet parsidavimas ir net „balsų vagių“ papirkimas vyrauja visose „demokratiškose“ valstybėse, aukso valdžia daro savo papirkimų darbą ir visavietinėje, arba tarptautinėje politikoje.

Eina gandas, kad laike Kubos revoliucijos arba sukilimo prieš Ispaniją (1897 m.), Kubos prezidentas Palma papirkęs Amerikos atstovus Washingtono kongrese, kad Jungtinės valstybės apskelbtų karą Ispanijai. Havanos, Kubos sostinės, laikraštis „Diario de la Marina“ neseniai pranešė, tvirtindamas, kad tuo kart buvo tarp kongreso narių išdalinta „bondsai“, vertės iš viso 37 milijonai dol., išmokami tik apgarsinus salos Kubos nepriklausomybę. 1899 m. tų „bondsų“ vertė dikčiai sumažėjus, dėlto, Palma padaręs su Amerikos senatoriais kitą kontraktą.

Ispanijos politikai stebisi, kad tas tarptautiškai — politiškasis papirkimas ir „grafterystė“ tik dabar išėjo į aikštę.

Bet tai suprantamas dalykas. Amerikiečiai atsiėmė nūmokestį, už tai varė Amerikos vyrus žuti už Kubos „laisvę“ ir leido į dumus žmonių pinigų, padarė „nepriklausomą“ Kubos respubliką su despotiška Palmos valdžia — ir vėlkas,

Kada pereitais metais kilo prieš Palmos valdžią revoliucija,—pagalios tų pačių Palmos sebrų Amerikos piniguočių pakurstoma per savo šnipus,—tai Palma vėl šaukėsi Amerikos pagalbos, ir ta aptildė revoliuciją, įstatė „lig laiko“ savo gubernatorių, o paskui—vėl Palma, buvęs mokytojas Brooklyne, tikėjosi likt viešpačiu nepriklausomoje Kuboje. Bet amerikiečiai, šale savo priza dėjimo, negalėjo Palmos užlaikyti prezidento vietoje ir Kubą—matomai—laumės nulemta likti Amerikos kolonija. Papirkimas ir kitokios paslaptys išėjo dabar į aikštę, bet—pervėlai, pagalios piniginiams Amerikos karaliams vis—tiek tas nieko nekenks, jų auksas valdys pelningą Kubą ir smaugs jos žmones po darbo našta.

Panašų likimą matomai nori nulemti Meksikos prezidentas Diaz su Amerikos prezid. Roozeveltu dviem Vidurinės Amerikos republikom—Honduras ir Nicaragua. Roozeveltas jau pagrasino, kad jeigu tuodvi šaliukės neliaus tarp savęs kariavę, tai jis jas „sutakysias“.

Amerikos valdžia neva rūpinasi, kaip čia aprubežiuoti milijonierių sauvale. Ir štai New Yorko „Wall Street“ paskelbia kad dėl tokios valdžios politikos, akcijos baisiai nupuolė ir tas grėšia visos pramonės suirimu. Valdžia tuojaus, priešais įstatymus, bėga su 75 tukstančiais dol. pašel postiems milijonieriams.

Amerikos valdžios sėdynė tai New Yorko Wall gatvė, o ne Washingtono kongresas bei senatas, tai milijonierių valdžia, tai aukso valdžia.

Kada gi ateis ta tvarka, kuomet žmogui nebus nė progos, ne reikalo krautis milijonus, tada, „auksas valdės mus paliaus—sugrius jo tronas kraujais aplietas!“...

Ta tvarka ateis per socialią šią revoliuciją, kurią priartina šio surėdymo neteisybės.

J. B.

vėsavo baltus langų uždangalus. Iš lauko įsiveržė žmonių balsai ir gatvių trukšmas.

Niedre pakilo.

— Ką čia su pasakoms... Kas daryta, tai padaryta... Bet tu jieskosi darbo?

— Reiks, žinoma, kaip nors gyventi. Dėl užlaikymo gyvasties kune reikia stengtis ir rūpintis,—Andriejus sausai atsakė, nė nepažvelgęs ant jo.

— Gal aš galėsiu ką nors pasirūpinti dėl tavęs...

Bet dabar aš turiu skubintis. Aš tiktai pro šalį eidamas užėjau paklausti, kaip tau einasi po vakarykščių dienai. Tai tik buvo šventės...

— Aš taipgi...—tarė pakilęs Priede:—Bet vakare vėl pasimatysimė pas Lidą. Tu žinai, šiuo kartu mes turime skaityti Hauptmaną.

Jie atsisveikino ir išėjo.

Andriejui vėl nerami mintis pradėjo graužti galvą ir kas—žin koks sunkumas apsiaubė jį.

Jis pamatė Lidą vieną, bestovinčia prie lango.

— Tu matai, Lida, kokis aš esu, ir tu tą supranti. Bet kitokis aš negaliu būti.

Ji pakėlė savo linksmas akis ir nusišypsojo.

— Man patinka taip, Andriejau, tikrai man patinka taip.

Tai pasakius ji suspaudė abi jo rankas.

Mes esame jauni ir liuosi žmonės ir turime dirbti be pertrukio—mums priklauso ateitis.

Ji nemelavo ir neveidmainiavo.

Ji buvo turtingo tėvo duktė; jos tėvas turėjo pabirką ir čielą eilę namų, bet ji kaip perdyvus buvo įsitrynusi į tarpą tų, kurie neužsigauėdina paprastu gyvenimo bėgiu ir jo ragavimu, bet kurie trokšta ir jiesko naujo kelio, vedančio iš seno, supuvusio ir niekam netinkančio gyvenimo.

Ir ji, da šito gyvenimo nesugadinta, be nuodėmės, jautė ir troško kartu su jais skausaus ir tiesaus gyvenimo. Ji nepažino įtarimo, atėidavo beveik kas diena pas Bergą, tegu jis ir buvo tiktai raštininkas, prieš kurį draugija ne—jautė jokios simpatijos. Ji mylėjo tiesą...

Jis jautė lyg galybę ir spėką jos žodžiuose ir paliko smagesnis. Ilgai da jie kalbėjo apie savo jieskinius ir apie melus draugijoje; jai reikėjo eiti, jis ėjo ją palydėti. Einant juodviem per ukemingą alėją, kur apsukui juos bildėjo ir ir brazdėjo gatvių trukšmas ir iš medžių žiedų pludo kvapsnis ir vasaros saulės tvankas—jiems išrodė gyvenimas taip didis, šviesus ir meilus, kad kiekviens akies mirksnis suglebia

savyje nepergyvenamą amžiną džiaugsmą... Jaunimo spėka jieskojo darbo ir mintis priešė prieš juos pavidalus kiltus, lyg dievus, ir darbus, kuriuos negalima per šimtmečius nuveikti. Andriejus pagrižo namon linksmas ir laimingas.

Keletą dienų jis rašė apie draugijos klausimus, tai srauniai, tai sustodamas, kaip paprastai dalyvavo. Bet jo raštai nebuvo sunaudoti: juose buvo reikalaujama per daug nepaprastų dalykų.

Tada jis pradėjo suprasti, jog jį pergalės vėl kasdieniniai atsitikimai, kaip ir kitados, kada jis buvo tokiam pat padėjime. Reikės eiti atsiprašyti ir sakyti: esu kaltas ir noriu gyventi...

Praėjo jau keleta savaitių. Andriejus persikėlė į kitą gyvenimo vietą; jo išteklius baigėsi. Dabar jis gyveno mažam kambarėlyj ant ketvirto augšto—be papuošalų, su vienu langu, už kurio buvo nešvarus kiemas ir tamsa. Ir dienos nuolatos darėsi tuštesnėmis ir liudnesnėmis. Jo draugai nebeateidinėdavo taip tankiai pas jį, kaip pirma. Ir Lida, kuri visada nešdavo jam rozes, buvo tiktai porą kartų. Ir jis tą gerai suprato: dabar jis yra apleistas žmogus, kuris priekyje nieko neturėjo ko gero, neturėjo ko lukėti.

Ilgesnį laiką praleisdavo jis sėdėdamas prie lango ir žiurėdamas į lauką. Kieme buvo matytis išdziaustytos drapanos ir kerčioje sąšlavynas. Retai kada eidavo ten kokis apdriskęs žmogus, kuris išjiesko budavo visus kamapus, parausinėja su lazda ir paėmęs kokį skudurą arba kaulą, išėidavo. Ir jam išėjus ilgai da Andriejus mastydavo apie jį, atsiminė jo paveikslą,—ir jis norėjo žinoti viską apie tokį žmogų, dėlko jis vaikščioja po kiemus ir rankioja senus niekam netikusius baldus; jis toks baikštus ir savotiškas?

Ir žmonių padėjimas jam stovėjo jo priešakyje, lyg amžinas klausimas. Žiurėk, neseniai ir da dabar jautė tokią gyvenimo laimę ir taip labai mylėjo platybę ir šviesą. Bet kad jis dabar, lyg prislėgtas kalinys, lyg nė vienam nereikalingas, čia sėdėjo, tai jam išrodė, kad tarp laimingo gyvenimo ir žmonių gyvenimo yra plati ir neperžengiama bedugnė.

Augštai saulė ir mėlsvas ir giedras oras, ten keliauja audros ir perlekia su milžinų sparnais visą pasaulę, ten žiedai ir kvapsnis, ir pažvelgus ant gamtos grožybių, jo dvasioje augo ir kilo milžiniška spėka ir atbudo karštai ilgėsys dėl šitokio gyvenimo, skausaus ir platus gyvenimo, kokio nė vienas da nėra atjautęs. Bet kada jis pažvelgė ant juodų namų maso, ant plytinių sienų ir ant savo siauro kambario,

(Toliaus bus.)

Apsisaugokite mainu darbininkai.

Jei norit, kad patektumėt į tokį padėjimą, kaip West Virginijoje.

Iš visų šios šalies dalių, kad eiti metiniai darbo organizacijų mitingai, ateina raportai apie puikias pasekmes, kur darbininkai štikimai laikosi prie unijos, prie kurios jie prieguli, ir kur jie klauso savo viršininkų ir neatsimeta nuo unijos. Iš to turėtų imti pamokinimą tie mainieriai, ir tokių yra daugelis, kurie dėlto, jog dirba po 2-3 metų kontraktu, kurių unijos galybė jiems išgavo nuo operatorių, tiki, jog jie gali nepaisyti apie uniją, apleisti ją ir susižadėti kelis dolerius, kuriuos jie būtų turėję įmokėti į uniją.

Niekados šios šalies anglia kasyklų darbininkai neturėjo pagabesnės valandos apsvaryti, ką unija yra padarius, nes dabar yra ramu visuose mainų distriktuose ir daugelis dirba po kontraktu ant 2-3 metų, biznišku kontraktu su operatoriais, po tokiu kontraktu, kokio jie vieni niekad nebutų galėję įgyt be unijos pagalbos, ir kuris geriau juos sutaukė su operatoriais, negu jie pirmiau buvo.

Mūsų viengenciai, kurie dirba kietosios anglies kasyklose, turi suprasti iš metinio raporto J. Mitchell'io dabartiniam metiniam susirinkime Indianopolyje, kad daugelis mainierių tame distrikte neišpildo unijos reikalavimų. Kiekvienam distrikte skaitlius sąnarių gale metų susimazino, vietoj ką turėjo pasidangint.

Labai pertikrinantis apie unijos galybę atsitikimas buvo Harisburge, kur 18 tikrų mainų darbininkų priėmė prisiega kaipo legislatoriai, sąnariai ir rėdės, išleidžiančios šiai valstijai tiesas.

Kada jie pastojo kanidatais, mainieriai [priėmė juos ir jie

tapo išrinkti. Dabar jie budami legislaturoje, galės prigelt bėti mainierius, pasistengdami išleisti tiesas mainieriams naudingas.

Suvienyty Amerikos mainierių urėdninkai, kurie per pastutines keles savaites laikė mass-mitingsus po kietasias anglis, stengdamieri mainierius pertikrinti apie reikalą jų prigulėjimo prie unijos, turėjo gerą pasisekimą; viename tik-tai distrikte laike dviejų savaičių jiems pasisekė prirašyti prie unijos 5,000 mainierių. Didelė dalis to skaitliaus yra mūsų žmonės, o nors mums linksmas, kad jie dabar yra un. sąnariais, tačiau reikia galvoti, kad emė tiek laiko ir buvo reikalinga organizatoriams susaukti juos į kruvą ir aiškinti apie reikalingumą prigulėjimo prie unijos.

Imigracijos komisorių raportai rodo, kad vis daugiau ir daugiau mūsų viengenciu ateina į šią šalį kožnus metus ir panašūs raportai yra iš mainų distriktų, kad vis daugiau mūsų vientaučių gauna darbą mainose su kiekvienais metais. Tie vyrai ateina į šią šalį jieškodami geresnių uždarbių, ne kaip jie turėdavo savo gimtiniam krašte ir pasigaminti vagadlyvesnius namus, ne kaip jie turėjo ten, iš kur atėjo ir tuo pačiu tarpu pasirupinti apie ateitę savo ir vaikų, daug geresnę ir šviesesnę, ne kaip jie turėtų, jei jie pastliktų ten kur jie gimė.

Kietųjų anglių kasyklų darbininkai dabar turi progą prisirašyti prie unijos, kokios da niekad neturėjo. Proga palausyt patarimo viršininkų. Viršininkai tuluose distriktuose šaukia viešus susirinkimus ir aiškina žmonėms, kaip reikalinga turēt stiprią uniją, paplatinginti ją taip, kad iš mokesčių susidėtų streika fondas ir visokiam atsitikimui, kad savininkai turėtų ją pripažinti ir taikintis su darbininkais.

Ziurėk Ziurėk Dykai!

Dailus laikrodėlis ant 17 akmenų, su ausuke už sukamas ir nusta tomas, gražiai iškvietkuotas, dvigubi lukštai, vyriškas ar moteriškas 18 K. auksinis.

Prisiųsk savo adresą ir 4 adrisus savo draugų ir 50c. dėl išsiuntimo 4 milžiniškų mūsų kompanijos katalogų keturiem tavo draugams, už tai mes duodam tą laikrodėlį dovanai, kad kožnas turėtų mūsų katalogą iš kurio išsirinks laikrodėlių, žiedų, spilkų, lenciugėlių, armonikų, skripkų, ir tt., šitą laikrodėlį duosim dykai tam kuris prisiųs 4 draugų adrisus ir 50c. dėl pačtos ir kas prisiųs šitą nedidelę dar gaus puikų lenciugėlį su kompasu. Rašyk šiandieną, nes ne yra melagystė, bet tikrai adrisuok:

J. M. Wilson

11-12 Chatham st.

New York Dept 101.

GRAMATIKA

angliškos kalbos.

su ištarimu kiekvieno angliško žodio lietuviškai, kaip tai: *beast* (byst) *žvėris*; *eight* (ait) *aštuoni*; *eye* (ai) *akis* ir t. t.

174 psl. su prisiuntimu - \$1.25.

Naujas Budas

išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti, be pagalbos mokintojaus, 24 psl. su prisiuntimu - 10 ct.

Pinigus reikia siųsti per „Money Order“ ant šio adreso:

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokintojo. 22 abrožėnai parodo žodžius druko ir gražius rašto. Rašto žodžių yra 285. Psl. 64. Su prisiuntimu 15c.

P. MIKOLAINIS,

P. O. Box 62 New York City.

Ant pardavimo.

Farmą parduoda su gera žeme, nauja stuba ir kluonas su tvartu.

Ant pardavimo namai geroj vietoj ant gyvenimo, dėl dviejų šeimynų ir vienos.

Ant pardavimo lotai Hildale, naujos mainos ir geri darbai. Dasižinokit „Vien. Liet.“ Redakcijoj.

„Lietuvos Ukininkas“.

LAIKRASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išsina viena kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto.

Lietuvoj metų prekė... \$1.80;

Amerikoje..... \$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike, ir geri pamokinimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai

M. J. DAMLONAITIS,

3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Susijungkite kruvon.

Amerikoniškoje žaislė „tug of war“ reikalauja, kad visi joje dalyvaujantieji sanariai susijungtų kruvon ir tokiu budu nedaleistų priešui laimėti žaislę. Šeimyna, draugija, net ir visa tauta gali vien tuomet pasekmingai kovoti, gali vien tuomet būti laiminga, kada jos sanariai susijungia; taip pat ir mūsų organizmas tegali būti tikrai tuomet sveikas, kada visi jo organai veikia harmoniškai. Daleisk vienam organui neatlikti savo uždavij, o tuomet pamatysi kaip busi mirtiname pavojuje. Už tai nereikia niekada užmiršti, kad ir apleidimas mažiausio kokio nors organo neveikimo gali pagimdyti didelę nelaimę. Kada tamista nesijauti taip gerai kaip visada, tai pirmiause ta netos mast'a turi būti Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno, kadangi vinas veikia tiesiog ant gromuliojimo organų ir sutveria visų organų harmonišką veikimą. Visuose nesveikumuose skilvio, žarnų, nerviškumo, neįėjumo, išbalimo ir visose ligose, rodančiose šituos symptomus, vartokite be atidėjimo Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno, kuris yra geriausiu vaistu nuo tų symptomų ir ligų, ir turėtų būti randamas kiekvienoje šeimynoje. Suvienyty Valstijų Serial No 346 gvarantuoja už jo grynumą.

Gaunamas visose aptiekose, arba pas patį fabrikantą - Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill

In 7 dienas per marias

Parduodu Laivakortes, slūdnų plūgus ir daviernastes į visas dulas svieto.

Parduodu Laikrodėlius, lenciugėlius, Žiedus, mašinėlias gromatomis drukuot \$4 iki \$100.

G. J. JESZMANT,

171 N. Main st. PITTSTON, PA.